

Số: 01/2025/QĐST-DS

Quảng Trị, ngày 31 tháng 12 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 2 – QUẢNG TRỊ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Ông Đinh Đức Cảnh.

Thư ký phiên họp: Ông Đinh Bá Thi – Thư ký viên.

Đại diện viện kiểm sát nhân dân khu vực 2 – Quảng Trị tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hoa Huệ - Kiểm sát viên.

Ngày 31 tháng 12 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 2 – Quảng Trị mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 45/2025/TLST-DS ngày 22 tháng 10 năm 2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 21/2025/QĐST-DS ngày 22 tháng 12 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà Trương Thị P, sinh năm 1950; địa chỉ: thôn T, xã M, tỉnh Quảng Trị.

Người đại diện theo ủy quyền của bà Trương Thị P: Anh Đinh Quang T, sinh năm 1980; địa chỉ: thôn T, xã M, tỉnh Quảng Trị (hợp đồng ủy quyền ngày 21/10/2025).

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:** Chị Đinh Thị D, sinh năm 1982; địa chỉ: thôn T, xã M, tỉnh Quảng Trị.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Bà Trương Thị P là mẹ ruột của chị Đinh Thị D. Bà P trình bày rằng: Chị D từ khi sinh ra sức khỏe yếu, càng lớn chị D càng có những biểu hiện không bình thường, không phát triển bình thường như bạn bè cùng tuổi. Gia đình bà P đã đưa chị D đi chữa bệnh khắp nơi nhưng bệnh càng ngày càng nặng. Đỉnh điểm năm 2000, chị D có hoạt động kỳ dị, lạ lùng do hoang tưởng, cảm xúc nghèo nàn, gia

đình đem đi khám thì bác sỹ kết luận chị D mắc bệnh tâm thần phân liệt. Chị D được Sở Y tế và Trung tâm Y tế D1 cấp thuốc hàng tháng để phân nào ngăn ngừa bệnh.

Do chị P không có khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nên bà P yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 2 – Quảng Trị tuyên bố chị Đinh Thị D mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời cử anh Đinh Quang T, sinh năm 1980 (*là anh trai của chị D*) làm người giám hộ cho chị D.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 2 – Quảng Trị nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Yêu cầu “*Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền của Tòa án nhân dân quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là chị Đinh Thị D có nơi cư trú tại thôn T, xã M, tỉnh Quảng Trị nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 2 – Quảng Trị quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Tại phiên họp hôm nay, vắng mặt bà Trương Thị P, tuy nhiên bà P đã ủy quyền cho anh Đinh Quang T tham gia tố tụng. Do đó, Tòa án tiến hành phiên họp theo quy định tại khoản 2 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Nội dung yêu cầu:

[2.1] Yêu cầu “*Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” của bà Trương Thị P.

Căn cứ vào tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án, đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 10/10/2025, biên bản ghi lời khai của đương sự: Từ khi sinh ra, chị D đã có biểu hiện không phát triển bình thường so với bạn bè cùng tuổi. Càng lớn, chị D càng có nhiều biểu hiện không làm chủ được hành vi và nhận thức được hành vi của bản thân. Gia đình đã đưa đi chữa trị, khám bệnh và được bác sỹ kết luận chị D bị bệnh tâm thần phân liệt, không nhận thức, làm chủ được hành vi. Do đó, chị D không có khả năng trình bày và tự khai về bản thân. Vì vậy, bà P đã làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố chị D mất năng lực hành vi dân sự.

Khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự quy định: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu*

quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần....”.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 2349/KLGĐ ngày 15/12/82025 của Trung tâm G kết luận:

“Đối tượng Đinh Thị D tại thời điểm hiện tại:

a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Tâm thần phân liệt thể di chứng, giai đoạn sa sút trí tuệ (F20.5 – ICD-10).

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Mất khả năng nhận thức, làm chủ hành vi.”

Như vậy, yêu cầu của bà P về việc tuyên bố chị D mất năng lực hành vi dân sự là hoàn toàn có căn cứ pháp luật, đúng với thực tế bệnh của chị D nên hoàn toàn có cơ sở để chấp nhận yêu cầu của chị D.

[2.2] Yêu cầu cử anh Đinh Quang T làm người giám hộ cho chị Đinh Thị D:

Tại giấy xin xác nhận đề ngày 25/12/2025 được Ủy ban nhân dân xã M xác nhận, anh Đinh Quang T sinh ngày 2/9/1980 luôn chấp hành tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước. Không phải là người bị truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc người bị kết án nhưng chưa được xóa án tích.

Quá trình làm việc với Tòa án và tại phiên họp hôm nay, anh T với tư cách là người đại diện theo ủy quyền của bà P có đầy đủ năng lực hành vi dân sự, thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ của người tham gia đại diện thay cho bà P.

Đối chiếu với các điều kiện của cá nhân làm người giám hộ quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự, xét thấy, anh T hoàn toàn có đủ điều kiện để làm người giám hộ, nên yêu cầu của bà P về việc đề nghị cử anh T làm người giám hộ cho chị D là có cơ sở chấp nhận.

[3] Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp:

Về các trình tự, thủ tục tổ tụng đều tuân thủ quy định của pháp luật. Về nội dung yêu cầu việc dân sự: đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Trương Thị P về việc tuyên bố chị Đinh Thị D mất năng lực hành vi dân sự; cử anh Đinh Quang T làm người giám hộ cho chị D.

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 22, Điều 49 của Bộ luật Dân sự;

Căn cứ vào Điều 4, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Tuyên bố chị Đinh Thị D, sinh năm 1982 mất năng lực hành vi dân sự.
2. Chỉ định ông Đinh Quang T, sinh năm 1980 (*là anh trai của chị D*) làm người giám hộ cho chị Đinh Thị D. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ được thực hiện theo quy định của pháp luật.

3. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Trương Thị P được miễn lệ phí (*bà P là người cao tuổi*).

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày Quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- VKSND khu vực 2 – Quảng Trị;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Đinh Đức Cảnh